

Rikosseuraamuslaitos
Keskushallintoyksikkö

Viite Vankiloiden tupakointia koskeva muutosesitys (alkuperäinen HE 165/2020 vp)

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI

Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalueen aluejohtaja esittää pyydettyä lausuntoaan seuraavan.

Rikosseuraamusalueen yksiköistä oman lausuntonsa asiassa antoivat Pyhäselän ja Sukevan vankilat. Lausunnot ovat liitteinä.

Esityksessä ehdotettu tupakoinnin kieltäminen suljettujen vankiloiden ja avolaitosten sisätiloissa on perusteltua. Esitys on perusteltu myös työturvallisuuden parantamiseksi. Vankilaoiloissa on jokseenkin mahdotonta tehokkaasti varmistaa tupakkalain edellyttämällä tavalla, ettei tupakansavu leviä tupakointitilan ulkopuolelle osastojen sisäilmaan. Toisaalta tupakkatuotteiden luvaton viemistä osaston tupakointitiloista sellisiin on hyvin vaikea valvoa.

Ehdotettu päivittäinen noin yhden tunnin mittainen tupakointimahdollisuus on riittävä ja saattaisi sellaisenaan muodostaa vangille jopa omakohtaisen kannusteen tupakoinnin vähentämiseen taikka lopettamiseen. Tupakointimahdollisuuden tarjoaminen lakisääteisen päivittäisen ulkoilun yhteydessä olisi vankilan muiden toimintojen järjestämisen ja henkilöstöressurssien järkevän käytön kannalta paras vaihtoehto. Tupakointimahdollisuuksia voisi olla esityksessä ehdotetulla tavalla päivittäin useampiakin ottaen huomioon vankilan päiväjärjestys ja vankilan rakenteelliset seikat.

Vangille tupakoinnin lopettamiseksi tarjottavia tukitoimia voidaan pitää perusteltuina. Nikotiinikorvaustuotteiden osalta aluejohtaja yhtyy Pyhäselän vankilan lausunnossa esitettyyn: tuotteiden hallussapito ja saatavuus on turvattava siten, ettei niistä aiheudu vaaraa laitoksen järjestykselle ja turvallisuudelle. Korvaustuotteiden tulee olle helposti tarkastettavia ja sellaisia, ettei niitä voida käyttää väärin.

Aluejohtaja

Mika Antikainen

Lakimies

Pentti Niemelä

Liitteet Sukevan vankilan lausunto 5.3.2021
Pyhäselän vankilan lausunto 9.3.2021

5.3.2021

Sukevan vankila

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö

Asia: Sukevan vankilan lausunto vankeuslain ja tutkintavankeuslain tupakointia koskevien säännösten muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 165/2020 vp) täydentämiseen.

Viite: Rikosseuraamuslaitoksen diaari nro 10/090/2021

Pidän esitettyjä muutoksia perusteltuina ottaen huomioon, että vankilan täydellinen savuttomuus ei ole perustuslakivaliokunnan mukaan mahdollista. Sukevan vankila pystyy järjestämään vähimmäisvaatimuksen mukaisen tupakoinnin ulkoilun yhteydessä. Useampien tupakointikertojen toteuttaminen on arvioni mukaan henkilöstöresurssit ja vankilan rakenne huomioiden mahdollista vain osalla vankilan osastoista.

Järjestely aiheuttaa kuitenkin väistämättä ongelmia, jotka on nostettu aiemmin kattavasti esille Helsingin vankilassa tehtyjen havaintojen pohjalta. Tupakan ja sytytysvälineiden osastolle salakuljettamisen estäminen ja kyseisten tuotteiden jakaminen ulkoiluun siirryttäessä lisää huomattavasti valvonnan ja tarkastustoiminnan tarvetta ulkoilujen yhteydessä. Arvioni mukaan riittävän valvonnan tason turvaaminen voi aiheuttaa tarvetta nostaa vankilassa päivittäin työskentelevän valvontahenkilökunnan määrää.

Ma.johtaja

Vili Pehkonen

Pyhäselän vankila

9.3.2021

Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalue
Aluekeskus
Pentti Niemelä

Viite: Lausuntopyyntö: Täydentävä HE-luonnos vankiloiden tupakointia koskeviksi säännöksiksi (HE 165/2020 vp. täydennetty)

Lausunto täydentävään HE-luonnokseen vankiloiden tupakointia koskeviksi säännöksiksi (HE 165/2020 vp. täydennetty)

Hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi vankeuslain ja tutkintavankeuslain tupakointia koskevien säännösten muuttamisesta (HE 165/2020 vp.) ehdotettiin tupakoinnin kieltämistä kokonaan suljetuissa vankiloissa. Suljetuissa vankiloissa myös tupakkatuotteiden hallussapito ehdotettiin kiellettäväksi.

Hallituksen esityksestä antamassaan lausunnossa perustuslakivaliokunta katsoi, ettei tupakoinnin kieltäminen vankiloiden sisätiloissa ole valtiosääntöoikeudellisesti ongelmallista. Sen sijaan tupakoinnin kieltäminen vankiloiden ulkotiloissa olisi. Ulkotilat kattavaa tupakointikieltoa on perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan rajattava. Rajaus ei kuitenkaan valiokunnan mukaan saa aiheuttaa muiden altistumista tupakansavulle. Perustuslakivaliokunta katsoi lausunnossaan myös, että vankien oikeus nikotiinikorvaushoitoon, lääkehoitoon ja muuhun tukeen on turvattava säännöspäätöksellä.

Pyhäselän vankilan näkemyksen mukaan tupakoinnin rajoittaminen osittain aiheuttaa merkittäviä ongelmia, kuten aikaisemmissa selvityksissä on todettu, minkä vuoksi tupakoinnin kieltäminen kokonaan olisi parempi vaihtoehto. Mikäli kuitenkin tupakointi sallitaan ulkotiloissa, tulisi vangeilla olla kaikilta osastoilta mahdollisuus päästä tunnin ulkoilun lisäksi esim. parvekkeelle tupakoimaan osaston aukioloaikoina. Eristettyjen ja yhteydenpitorajoituksellisten vankien tupakoinnin järjestäminen tulisi taata riittävällä henkilökuntamäärällä lisäämään sellin ulkopuolista aikaa tupakoinnin järjestämiseksi.

Tupakoinnin kieltäminen sulleissä ja muualla sisätiloissa aiheuttanee tähän liittyvien kieltojen ja rajoitusten rikkomista, mihin on reagoitava. Reagoitintapa ja -kynnys on ohjeistettava valtakunnallisesti yhdenmukaiseksi.

Postiosoite
PL 14
82201 Hammaslahti

Käyntiosoite
Paavontie 6
82200 Hammaslahti

Puhelin
029 56 87800

Faksi
029 56 87851

Sähköpostiosoite
pyhaselka.vankila@om.fi

Www-osoite
rikosseuraamus.fi

vankilatuote.fi

Pyhäselän vankila

9.3.2021

Nikotiinikorvaustuotteiden hallussapito ja saatavuus on lisäksi määriteltävä siten, että siitä ei aiheudu vaaraa laitoksen järjestykselle ja turvallisuudelle. Tuotteiden on oltava helposti tarkastettavia ja sellaisia, joita ei voi väärinkäyttää.

Esityksen tavoitteena on, ettei tupakoinnista aiheudu haittaa vankilan toiminnoille taikka vaaraa järjestykselle ja turvallisuudelle. Uudistuksen läpiviennissä on huomioitava myös se, että tupakoinnin merkittävä rajoittaminen aiheuttaa hyvin todennäköisesti järjestys- ja turvallisuusongelmia, joihin on varauduttava.

Jaana Leinonen-Nielsen
johtaja

Postiosoite
PL 14
82201 Hammaslahti

Käyntiosoite
Paavontie 6
82200 Hammaslahti

Puhelin
029 56 87800

Faksi
029 56 87851

Sähköpostiosoite
pyhaselka.vankila@om.fi

Www-osoite
rikosseuraamus.fi

vankilatuote.fi